

Sygn. akt I ACa 298/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grzegorz Krężolek (spr.)
Sędziowie:	SSA Maria Kus-Trybek SSA Zbigniew Ducki
Protokolant:	st. prot. sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2013 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa A. M. (1)

przeciwko J. S. (1), Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w Nowym Sączu i (...) Bank (...) S.A. w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności i zapłatę

na skutek apelacji powoda A. M. (1) i pozwanego Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 3 lipca 2012 r. sygn. akt I C 692/10

1. **oddala obydwie apelacje;**
2. **zasądza od powoda A. M. (1) na rzecz (...) Bank (...) S.A. w W. kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;**
3. **przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Tarnowie na rzecz adw. P. M. Kancelaria Adwokacka w N. ul. (...) kwotę 3.321 zł (trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden złotych), w tym 621 zł podatku VAT tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt : I ACa 298/13

UZASADNIENIE

W ostatecznie określonym żądaniu pozwu A. M. (1) skierowanego przeciwko J. S. (1) , Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w Nowym Sączu oraz (...) - Bankowi (...) SA domagał się :

a/ stwierdzenia nieważności postępowania egzekucyjnego skierowanego przeciwko niemu przez pozwanego Bank i prowadzonemu pod sygnaturą Km 136 /00 przez komornika J. S. (1) ,

b/ zasądzenia od pozwanych solidarnie kwoty 508 782 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu,

c/ ustalenia , iż przysądzenie na rzecz pozwanego (...) SA prawa własności nieruchomości objętych księgami wieczystymi nr (...) doprowadziło do wygaśnięcia wierzytelności banku wobec powoda z tytułu zaciągniętego przezeń na podstawie umowy z dnia 15 lipca 1991r kredytu,

d/ pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego jakim był bankowy tytuł egzekucyjny nr(...),

e/ nakazania pozwanemu Bankowi złożenia oświadczenia woli o zwrotnym przeniesieniu na powoda prawa własności nieruchomości objętych wskazanymi wyżej księgami wieczystymi.

Wnosił również o obciążenie przeciwników procesowych kosztami postępowania.

W toku postępowania rozpoznawczego A. M. (1) cofnął , skutecznie pod względem procesowym, powództwo w zakresie żądania opisanego w punkcie c/ co spowodowało umorzenie postępowania w tej części , postanowieniem z dnia 10 listopada 2010r / k. 882 akt/

Pozew w zakresie żądania opisanego w punkcie a/ został odrzucony postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9 czerwca 2004r / k. 174 akt/

Powód cofnął także żądania wskazane w punktach d/ i e/ jednak na ten akt dyspozycji procesem nie zgodził się pozwany Bank (...) SA.

Wyrokiem częściowym z dnia 27 stycznia 2011r żądanie nakazania Bankowi złożenia oświadczenia woli o zwrotnym przeniesieniu na powoda prawa własności nieruchomości objętych egzekucją zostało oddalone / k. 947 akt /

Motywuując pozostałe do rozstrzygnięcia żądania : zapłaty odszkodowania i pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności A. M. (1) wskazał , że Bank (...) SA prowadził przeciwko niemu i U. M. postępowanie egzekucyjne w sprawie KM 36/ 00 , zmierzające do wyegzekwowania wierzytelności z tytułu nie spłaconego kredytu zaciągniętego w 1991r Wskazanym przez wierzyciela sposobem egzekucji była egzekucja z nieruchomości.

Czynności egzekucyjne , przedsięwzięte przez komornika Sądu Rejonowego w Limanowej J. S. (1) były prowadzone nierzetelnie w sposób sprzeczny z prawem doprowadzając do sytuacji rażącego zaniżenia wartości nieruchomości objętych egzekucją. W szczególności nie został mu prawidłowo doręczony odpis operatu szacunkowego biegłego J. S. (2) , który później stał się podstawą ustalenia wartości nieruchomości , będącą zupełnie nieadekwatną , przez błędy jakich dopuścił się autor opracowania opiniujący ich rzeczywistej wartości rynkowej. Zaniżenie to, wynikające m. in z nieprawidłowego określenia powierzchni szczykowej budynku mieszkalno - pensjonatowego, spowodowało szkodę , której wyrównania się domaga zarówno od komornika oraz od Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego w Nowym Sączu , wobec tego , że nadzór nad postępowaniem był niewłaściwy , a także Banku (...) SA , który zdawał sobie sprawę z rzeczywistej wartości tych realności, a przejmując ostatecznie te składniki majątkowe, świadomie skorzystał ze szkody jakiej doznał A. M. (1).

Podnosił także w stosunku do Banku zarzut , iż tytuł wykonawczy w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego nie odzwierciedlał rzeczywistego stanu / zakresu / zadłużenia powoda gdyż jego wystawca nie uwzględnił wszystkich wpłat jakich dokonywał on na poczet swojego zobowiązania.

Pozwany J. S. (1) wniósł o oddalenie powództwa i obciążenie A. M. (1) kosztami postępowania argumentując , iż wadliwe doręczenie odpisu operatu szacunkowego przez pocztę nie uniemożliwiło powodowi kwestionowania sposobu wyceny na dalszym etapie postępowania egzekucyjnego . Z możliwości takiej powód korzystał składając skargi na

czynności komornika w ramach których negował tę wycenę . Skargi te nie przynosiły spodziewanego przez ich autora skutku. Były bowiem oddalane bądź też odrzucane z przyczyn formalnych. / k. 71 akt/

Pozwany Skarb Państwa - Prezes Sądu Okręgowego w Nowym Sączu , który w sporze z uwagi na datę jego wszczęcia nie był reprezentowany przez Prokuraturę Generalną Skarbu Państwa., domagając się oddalenia powództwa wobec siebie po pierwsze wskazywał , że jest legitymowany biernie w procesie tylko o tyle o ile powód formułuje roszczenie odszkodowawcze. /

Uznawał , że roszczenie to winno zostać oddalone albowiem brak jest podstaw faktycznych do przypisania Skarbowi Państwa takiej odpowiedzialności w relacji do A. M. (1) . W jego ocenie nadzór nad postępowaniem w sprawie Km 36/00 był sprawowany prawidłowo i nie sposób ocenić aby sposób działania w jego ramach pozostawał w adekwatnym związku przyczynowym pomiędzy nim a szkodą jaką miał ponieść powód . Zawracał także uwagę , że Trybunał Konstytucyjny orzeczeniem w sprawie SK 26/03 z dnia 20 stycznia 2004r uznał normę art. 769 kpc , statuującą solidarną odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa z komornikiem za niezgodną z Konstytucją./ k. 102 akt/

Pozwany Bank (...) SA , domagał się o oddalenie powództwa wobec siebie oraz obciążenia powoda kosztami procesu.

W swoim stanowisku procesowym podniósł po pierwsze , że zobowiązanie kredytowe zaciągnięte przez powoda w 1991r dotąd nie zostało spłacone. Zaprzeczył by bankowy tytuł wykonawczy w chwili jego wystawienia nie odzwierciedlał prawidłowo zakresu nie zaspokojonego zobowiązania dłużnika jako kredytobiorcy. Uznał za całkowicie gołosłowną ocenę powoda , co do tego , że Bank świadomie skorzystał z uszczerbku majątkowego jakiego miał doznać Negując, co do zasady , sam fakt powstania szkody twierdził , że przejął na własność nieruchomości poprzednio należące do dłużnika korzystając z przysługującego mu z mocy ustawy procesowej uprawnienia. /k. 51 akt/

Sąd Okręgowy w Tarnowie wyrokiem z dnia 3 lipca 2012r :

- zasądził od Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego w Nowym Sączu i J. S. (1) solidarnie kwotę 114 210, 67 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 marca 2004r do dnia zapłaty,[pkt I] ,

- w pozostałym zakresie powództwo o przyznanie odszkodowania oddalił , [pkt II]

- odrzucił pozew w części w jakiej powód domagał się nim pozbawienia , wykonalności tytułu wykonawczego w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności wyciągu z ksiąg bankowych nr (...) wystawionego przez (...) SA Oddział w O.,[pkt III]

Zasądził od pozwanych J. S. (1) i Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego w N. na rzecz powoda kwotę 4 428 złotych tytułem części kosztów zastępstwa procesowego, [pkt IV]

- przyznał ze środków budżetowych Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Tarnowie na rzecz ustanowionego z urzędu dla powoda adwokata z urzędu kwotę 4 428 złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, [pkt V]

- zasądził od powoda na rzecz pozwanego Banku (...) SA kwotę 7200 złotych tytułem kosztów procesu ,[pkt VI]

- nakazał pobrać od powoda oraz pozwanych wobec , których żądanie zapłaty odszkodowania okazało się w części uzasadnione na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Tarnowie kwoty po 2 089, 36 zł tytułem wydatków poniesionych w sprawie , [pkt VII] a nadto ,

- nakazał ściągać z zasądzonych na rzecz A. M. roszczenia kwotę 19 728, 57 zł oraz pobrać od pozwanego J. S. kwotę 7 310, 53 zł tytułem opłaty od pozwu. [pkt VIII sentencji wyroku] .

Sąd Okręgowy ustalił następujące fakty istotne dla rozstrzygnięcia :

W dniu 17 maja 1994r Bank (...) SA Oddział w O. wystawił przeciwko A. M. (1) oraz U. M., która później przybrała nazwisko K. bankowy tytuł egzekucyjny obejmujący wierzytelność z tytułu przeterminowanego kredytu budowlanego w wysokości 3 510 019 300 złotych / przed denominacją / oraz należność odsetkową , naliczoną do dnia 16 grudnia 1994r , w wysokości 4 186 854 900 / ówczesnych / złotych oraz dalsze odsetki w wysokości 65% w stosunku rocznym. Został on zaopatrzony w klauzulę wykonalności i w dniu 17 maja 2000r skierowany do egzekucji. Prowadził ją w sprawie Km 36/ 00 komornik przy Sądzie Rejonowym w Limanowej J. S. (1).

Wniosek egzekucyjny Banku obejmował prowadzenie egzekucji z nieruchomości położonych w M. objętych księgami wieczystymi nr (...). Pierwsza była prowadzona dla nieruchomości składającej się z działki ewidencyjnej nr (...) o powierzchni 0,0893 ha , stanowiąc własność A. M. (1) i U. M. na prawach wspólności majątkowej małżeńskiej. Na działce tej był wzniesiony budynek mieszkalno - pesjonatowy , który zajmował także działkę sąsiednią , oznaczoną numerem ewidencyjnym (...) o powierzchni 0, 0212 ha , objętą Kw Nr 37 045. Nieruchomość ta stała się własnością dłużników na podstawie wyroku Sadu Rejonowego w Limanowej z dnia 28 grudnia 2000r w sprawie o sygnaturze I C 4/00.

Druga z nieruchomości objętych wnioskiem egzekucyjnym , dla której prowadzona była księga wieczysta KW Nr 20 414 , składała się z działek ewidencyjnych nr (...) o powierzchni łącznej powierzchni 0, 6482 ha , stanowiąc własność tylko A. M. (1).

Umową majątkową małżeńską z 18 marca 1993r A. i U. M. wyłączyli wspólność majątkową małżeńską.

W dniu 28 maja 2001r na zlecenie komornika w ramach postępowania wykonawczego biegły J. S. (2) wykonał operat szacunkowy w którym ustalił wartość tych nieruchomości. Realność objęta KW nr (...) została wyceniona na sumę 176 443 zł , a objęta KW nr (...)na kwotę 37 045 zł.

Operat szacunkowy wraz z protokołem opisu i oszacowania został przesłany do A. M. (1) na adres w M.. Nadejście przesyłki zostało awizowane w dniu 5 czerwca 2001r a zwrócona ona została przez pocztę 12 czerwca 2001r , jako nieodebrana. Powód wówczas przebywał w O. , gdzie opiekował się chora matką.

Komornik w toku postępowania egzekucyjnego dwukrotnie wyznaczał licytacje tych nieruchomości , obejmując nimi także tę , która składając się z działki ewidencyjnej nr (...) i będąc objęta KW nr (...) , nie była wskazana przez wierzycielski bank we wniosku egzekucyjnym.

Obydwie licytacje okazały się nieskuteczne ze względu na brak licytantów.

W dniu 22 października 2001r Bank (...) SA złożył wniosek o przejęcie tych nieruchomości za łączną cenę 126 700 złotych z zaliczeniem wierzytelności na poczet ceny nabycia. Sąd Rejonowy w Limanowej postanowieniem z dnia 21 grudnia 2001r udzielił przybicia obu nieruchomości składających się z działek nr (...).

Orzeczeniem z dnia 29 kwietnia 2002r Sąd Rejonowy przysądził własność tych nieruchomości na rzecz pozwanego Banku (...) SA za cenę 126 700 złotych. Uprawomocniło się ono z dniem 24 marca 2004r.

Postanowienia o udzieleniu przybicia i przysądzeniu własności zostały sprostowane postanowieniem Sądu Rejonowego w Limanowej z 12 sierpnia 2003r w ten sposób , że w ich sentencjach dopisano numer księgi wieczystej Kw Nr (...).

Jak ustalił ponadto Sąd Okręgowy wartość nieruchomości objętych postępowaniem egzekucyjnym w sprawie o sygnaturze Km 36/00 , według ich stanu oraz poziomu cen z maja 2001r, wynoszą :

- działki (...) , objęta Kw Nr (...) i (...) , objęta Kw Nr (...) , łącznie 480 243 złotych ,

- działki objęte KW (...)

a/ nr (...) - 5 175 zł ,

b/ nr (...) - 5 143 zł ,

c/ nr (...) - 2 343 zł,

d/ nr (...) - 20 367 zł.

Powierzchnia użytkowa budynku mieszkalno - pensjonatowego zajmującego działki nr (...) i (...) wynosiła 382, 42 m. kw.

Z dalszych ustaleń faktycznych wynika , iż A. M. (1) wytoczył w dniu 6 lipca 2001r przed Sąd Okręgowy w Nowym Sączu przeciwko pozwanemu Bankowi (...) SA powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności wyciągu z ksiąg bankowych nr (...). Wyrokiem z dnia 19 czerwca 2002r Sąd powództwo oddalił.

W rozważaniach prawnych Sąd I instancji stanął na stanowisku , iż roszczenie odszkodowawcze A. M. (1) jest co do zasady usprawiedliwione o ile skierowane zostało przeciwko pozwanym J. S. (1) oraz Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w Nowym Sączu.

Doznał bowiem uszczerbku majątkowego w następstwie błędów popełnionych w toku postępowania egzekucyjnego Km. 36/ 00 , prowadzonego przez pozwanego J. S. (1) pod nadzorem Sądu , nadzorem który nie był prawidłowy.. Błędy te doprowadziły w szczególności do znacznego zaniżenia rzeczywistej wartości nieruchomości objętych postępowaniem egzekucyjnym m. in poprzez wadliwe określenie powierzchni budynku mieszkalno - pensjonatowego . Błąd w zakresie ustalenia tej wartości nie będąc skorygowany w toku postępowania egzekucyjnego doprowadził w konsekwencji do utraty przed dłużnika prawa własności nieruchomości po znacznie zaniżonej cenie.

Kolejną wadą postępowania było prowadzenie go wobec składnika majątkowego dłużnika [nieruchomość składająca się z działki nr (...) , objęta KW Nr (...)] , który nie był objęty wnioskiem egzekucyjnym wierzyciela. To biegły J. S. (2) w ramach swojego opracowania w sposób faktyczny odniósł zdaniem Sadu I instancji , bez polecenia pochodzącego od komornika określającego zakres wyceny , ją do tej nieruchomości , błąd ten także nie został w porę usunięty , i to nie tylko przez organ egzekucyjny ale także Sąd pod którego nadzorem postępowanie było prowadzone, w tym w szczególności przed terminami kolejnych licytacji.

Wada ta została dostrzeżona już po wydaniu orzeczeń o udzieleniu przybicia i przysadzenia własności tych realności na rzecz Banku , czego konsekwencją były postanowienia o sprostowaniu poprzez dopisanie numeru księgi wieczystej obejmującej nieruchomość składającą się z działki nr (...).

Zdaniem Sądu błędy te pozostają w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą powoda polegającą na utracie prawa własności do nieruchomości za kwotę nie odzwierciedlającą ich ówczesnej wartości.

W jego ocenie za tak zidentyfikowany uszczerbek podlegający wyrównaniu w pierwszej kolejności odpowiada komornik J. S. (1) , a podstawą jego odpowiedzialności jest norma art. 23 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji w brzmieniu ówczesnym. Jest to przy tym odpowiedzialność o charakterze deliktowym, której przesłanką nie jest wina , a bezprawność jego działania , którą to cechę działania organu egzekucyjnego w sprawie Km 36/00, Sąd Okręgowy uznał za wykazaną.

Zdaniem Sądu odpowiedzialnym za ten uszczerbek jest również Skarb Państwa - Prezes Sądu Okręgowego w Nowym Sączu , a przesadzając o niej uchybienia w nadzorze nad czynnościami egzekucyjnymi. Brak właściwego nadzoru mimo , iż Sąd był zobowiązany do niego na podstawie obowiązujących przepisów, i wobec tego brak skorygowania na czas błędów opracowania biegłego oraz komornika doprowadził do powstania szkody po stronie egzekwowanego dłużnika.

Analizując podstawę normatywną odpowiedzialności Skarbu Państwa Sąd I instancji uznał , iż nie może nią być , obowiązująca w dacie wszczęcia postępowania egzekucyjnego oraz wyceny nieruchomości przez biegłego J. S. , norma art. 769 kpc. Została ona bowiem wyeliminowana z porządku prawnego na podstawie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 stycznia 2004r w sprawie o sygnaturze SK 26/03 , publ. OTK – A z 2004 nr 1 poz. 3 , jako niezgodna z Ustawą Zasadniczą. Wobec tego Sąd rozstrzygając o roszczeniu odszkodowawczym A. M. nie może jej zastosować.

Jego zdaniem podstawą tej odpowiedzialności po stronie Skarbu Państwa jest przepis art. 417 kc w ówczesnym brzmieniu oraz art. 77 ust. 1 Konstytucji.

Powołując się na judykant Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2008r , sygn.. III CSK 376/07, publ. zbiór Lex nr 385587 uznał , że odpowiedzialność obu wskazanych wyżej podmiotów , na podstawie art. 441 §1 kc jest solidarna.

W dalszej części motywów prawnych rozstrzygnięcia uznał , że powództwo A. M. (1) wobec Banku (...) SA podlega w całości oddaleniu. Nie można temu pozwanemu przypisać sprawstwa czy współsprawstwa uszczerbku majątkowego doznanego przez powoda. Jego podstawą nie może być także , eksponowana przez poszkodowanego norma art. 422 kc. fakty ustalone w sprawie nie stanowią bowiem podstawy do usprawiedliwionej oceny , że Bank nakłaniał do wyrządzenia szkody czy też był dla jej wyrządzenia pomocny ani też by w sposób świadomy skorzystał z uszczerbku jakiego doznał majątek powoda. To , że Bank osiągnął korzyść majątkową poprzez to , że przejął własność nieruchomości z których prowadzona była egzekucja , za cenę niższą niż rzeczywista ich wartość nie oznacza bowiem jeszcze , że odpowiedzialność odszkodowawczą należy mu przypisać tym bardziej , iż skorzystał z uprawnienia do przejęcia , które wynikało z obowiązujących przepisów , a przy tym działał w zaufaniu tak do legalności działania organu egzekucyjnego oraz sposobu sprawowania nadzoru nad tymi czynnościami , który winien był sprawować Sąd Rejonowy w Limanowej.

W zakresie oceny rozmiaru szkody , która pozwani są obowiązani powodowi wyrównać , w pierwszej kolejności Sąd Okręgowy wskazał , że w chwili wyceny ich wartości przez biegłego J. S. A. M. (1) był wyłącznym właścicielem nieruchomości składającej się z działek ewidencyjnych nr (...) , natomiast pozostałe nr (...) i (...) były przedmiotem wspólności małżeńskiej powoda i U. M..

Wobec tego odnośnie tych ostatnich , po zniesieniu wspólności majątkowej przez małżonków , udziały powoda w nich wynosiły 1/2 .

To przy uwzględnieniu wyceny dokonanej w postępowaniu rozpoznawczym przez biegłą A. W. , której opracowania tak na piśmie jak i uzupełniane ustnie stały się podstawą ustaleń faktycznych Sądu oraz tego , iż po myśli art. 984 §1 kpc przejecie przez wierzyciela - Bank następowało za 2/3 ceny oszacowania, doprowadziło Sąd do konstatacji , iż wysokość uszczerbku majątkowego powoda , podlegającego wyrównaniu zamyka się w kwocie łącznej 114 210, 67 zł [sposób jej określenia został przedstawiony bliżej na str 11 uzasadnienia wyroku k. 1268 akt]. W pozostałym zakresie wobec tych pozwanych , a w całości wobec Banku (...) SA, jako nieusprawiedliwione, podlegało oddaleniu.

Oceniając żądanie powoda w zakresie przyznania odsetek ustawowych od świadczenia odszkodowawczego Sąd I instancji uznał , iż jest ono zasadne w tym zakresie w jakim odsetki te będą naliczone od dnia 25 marca 2004r , a zatem od dnia następnego po tym , w którym orzeczenie o przysądzeniu własności nieruchomości na rzecz Banku uzyskało walor prawomocności.

Rozważając żądanie powoda domagającego się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego Sąd niższej instancji uznał , że pozew w tym zakresie podlega odrzuceniu, na podstawie art. 199 §1 pkt 2 kpc co jest konsekwencją faktu , iż o tym roszczeniu A. M. (1), skierowanego przeciwko Bankowi (...) SA , orzekł już wcześniej , prawomocnie , Sąd Okręgowy w Nowym Sączu , w sprawie o sygnaturze I C 622/01 , oddalając powództwo. Oceniał , że argumenty faktyczne jakie powoływał powód by uzasadnić to roszczenie były zbieżne z tymi na których opierał wówczas, tożsame przedmiotowo , żądanie.

Rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd I instancji , wobec jedynie częściowego uwzględnienia żądania , oparł na normie art. 100 kpc.

Rozważając zagadnienie związane ze wzajemnym, pomiędzy stronami , rozliczeniem kosztów zastępstwa procesowego uznał , że brak jest podstaw by wynagrodzenie to należne pełnomocnikowi powoda ustanowionemu z urzędu zwiększać ponad jego stawkę minimalną. Długotrwałość postępowania, na co powoływał się pełnomocnik wynikała bowiem przede wszystkim z postawy zastępowanego A. M. , który wielokrotnie zmieniał swoje stanowisko procesowe w zakresie treści formułowanych roszczeń.

Wynik sprawy zdecydował przy tym , że część tego wynagrodzenia została przyznana powodowi od podmiotów przegrywających spór , a pozostała ze środków budżetowych Skarbu Państwa.

Rozstrzygając o kosztach tego zastępstwa w relacji pomiędzy powodem , a pozwanym Bankiem , który w całości skutecznie obronił się przed zgłoszonym wobec niego roszczeniem , Sąd uznał , że winna w tym zakresie obowiązywać , wynikająca z art. 98 §1 kpc, reguła odpowiedzialności za wynik sprawy. Stad też zasądził od powoda na rzecz tego pozwanego kwotę 7200 złotych.

Rozstrzygając o niepokrytych kosztach sądowych Sąd Okręgowy zdecydował , stosując art. 11 ust. 1 , mającej w sprawie zastosowanie , ustawy z dnia 13 czerwca 1967r o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw z art. 149 ust. 1 u. k.s. c. z 28 lipca 2005r o tym , że wydatki te , poniesione w związku z opinią biegłej A. W. [6 268, 08 zł] , tymczasowo przez Skarb Państwa, winny obciążać w częściach równych powoda oraz pozwanych , wobec których powództwo zostało uwzględnione.

Natomiast, ponieważ powód , jako zwolniony od pokrywania opłat sądowych nie był obowiązany do uiszczenia wpisu od pozwu [27 039, 10 zł] to suma ta została pobrana , w części odpowiadającej uwzględnionemu żądaniu, od pozwanego J. S. , a pozostała ściągnięta od powoda z zasądzonego na jego rzecz roszczenia po myśli art.11 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 1967r w zw z 149 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005r.

Apelacje od tego wyroku złożyli powód oraz pozwany Skarb Państwa - Prezes Sądu Okręgowego w Nowym Sączu.

W przypadku A. M. (1) środek odwoławczy złożył on sam , a następnie jego pełnomocnik ustanowiony z urzędu , działając w jego imieniu . Zgodnie z wyraźnym oświadczeniem złożonym przez pełnomocnika procesowego A. M. , na rozprawie apelacyjnej w dniu 26 kwietnia 2013r / k. 1387 v akt / wobec rozbieżności w zakresie środka odwoławczego autorstwa powoda i jego reprezentanta procesowego / k. 1300-1302 i 1304-1305 akt/ zarówno zakres zaskarżenia , wnioski środka odwoławczego , zarzuty oraz argumentację za ich trafnością określa jedynie pismo procesowe zawierające apelację z daty wpływu do Sądu I instancji 3 sierpnia 2012r podpisane przez adwokata P. M../ k. 1304- 1311 akt/

W apelacji powód, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w zakresie punktów I, VI , VII i VIII sentencji , domagał się jego zreformowania poprzez :

- zasądzenia od wszystkich trzech pozwanych na rzecz powoda sumy 186 179, 33 złotego z ustawowymi odsetkami od dnia 25 marca 2004r do dnia zapłaty ,

- uchylenia punktu VI wyroku , którym apelujący został obciążony kosztami zastępstwa procesowego na rzecz Banku (...) SA ,

- takiej zmiany punktu VII wyroku w następstwie której A. M. nie miałby obowiązku pokrywania w jakimkolwiek zakresie wydatków związanych z postępowaniem oraz

- zmiany punktu VIII rozstrzygnięcia , tak by wobec apelującego powoda został zniesiony obowiązek pokrycia części opłaty od pozwu poprzez jej ściągnięcie z zasądzonego roszczenia.

Środek odwoławczy został oparty na następujących zarzutach :

a/ sprzeczności istotnych ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego , której A. M. (1) upatrywał w wyrażeniu przez Sąd I instancji oceny , iż pozwany Bank (...) SA nie skorzystał w sposób świadomy z wyrażonej powodowi szkody, mimo , że powód przedstawił w postępowaniu dokumenty z których wynikało , że Oddział Banku w O. celowo uniemożliwił mu spłatę kredytu , miał opracowania szacunkowe nieruchomości powoda , którymi dysponował jeszcze w latach dziewięćdziesiątych zeszłego wieku . Pozwalały mu one stwierdzić , iż , to w jaki sposób oceniona została ich wartość w postępowaniu egzekucyjnym , stanowi o istotnym jej zaniżeniu nie odzwierciedlając rzeczywistej ich wartości rynkowej. Ponadto, jego zdaniem zarzut ten jest usprawiedliwiony gdyż wysokość doznanego przez apelującego uszczerbku została ustalona na podstawie opinii biegłego A. W. (2) mimo , że ta nie była w stanie merytorycznie odnieść się do zarzutów powoda postawionych jej pisemnemu opracowaniu ,

b/ niewyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy , mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia w tym pominięcia przez biegłą przy opiniowaniu faktu wydania przez Radę Miejską w M. uchwały Nr XI/68/ 92 z dnia 17 września 1992r , a dotyczącej punktowej zmiany postanowień miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta , która w ocenie apelanta pozwalała na zakwalifikowanie nieruchomości składającej się z działek nr (...) jako mających przeznaczenie budowlane w zakresie budownictwa jednorodzinnego i mieszkalno - pensjonatowego, co w sposób istotny wpływa na ich wartość czyniąc ustalenia opinii biegłej w tym zakresie nieprawidłowymi.

Realizacji tego zarzutu upatrywał A. M. (1) także w tym , że A. W. (2) przyjęła wadliwą metodę ustalenia wartości nieruchomości, przyjmując metodę porównawczą przy braku nieruchomości o porównywalnych z wycenianymi realnościami cechach , zamiast , wobec braku możliwości dokonania tego rodzaju adekwatnych porównań , zastosować metodę wartości odtworzeniowej.

W tym kontekście odwołał się autor apelacji do opinii biegłego B. . B. złożonej w postępowaniu karnym , prowadzonym przeciwko biegłemu J. S. (2) w sprawie II K 126/07 przez Sąd Rejonowy w Brzesku , opinii złożonej w dniu 24 stycznia 2006r.

Ustalona tam wartość nieruchomości objętych sporem była punktem wyjścia dla powoda[po przy uwzględnieniu tożsamyh ograniczeń wynikających z przepisów prawa oraz rodzaju tytułu własnościowego powoda do poszczególnych nieruchomości, jakie przyjął Sąd Okręgowy by twierdzić , że poniesiona przez niego szkoda podlegająca wyrównaniu zamyka się w kwocie nie , 114 210, 67 zł a 186 179, 33 zł. Różnica pomiędzy obydwoma tymi wielkościami w zaokrągleniu - 71 969 zł stanowiła wartość przedmiotu zaskarżenia w środku odwoławczym powoda.

Powód zakwestionował także tę część wyroku z dnia 3 lipca 2012r w której Sąd I instancji obciążył go kosztami procesu należnymi tak Bankowi (...) SA jak i częścią kosztów sądowych należnymi Skarbowi Państwa.

Jego zdaniem ponieważ Bank jest odpowiedzialny za szkodę jaka poniósł obciążanie go kosztami na jego rzecz nie znajduje żadnego uzasadnienia.

Jego sytuacja zdrowotna i finansowa odczytane dodatkowo przez pryzmat okoliczności ujawnionych w postępowaniu , które potwierdzają , iż sposób w jaki Bank chciał doprowadzić do zaspokojenia swojej wierzytelności wobec powoda naraził go na utratę całego majątku , a komornik i Sąd Rejonowy nie ustrzegli się błędów , które prowadząc do szkody , jedynie pogłębiły u powoda poczucie krzywdy, powinny spowodować odstąpienie od obciążania apelującego tymi kosztami w całości w oparciu o art. 11 ust. 3 , mającej w sprawie zastosowanie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z 1967 r

Składając apelację od wyroku Skarb Państwa Prezes Sądu Okręgowego w Nowym Sączu , objął nią punkty I , IV i VII jego sentencji domagając się takiej zmiany rozstrzygnięcia w opisanym zakresie by powództwo wobec Skarbu Państwa zostało oddalone w całości i w konsekwencji nie był on obciążony jakkolwiek częścią wydatków związanych z postępowaniem.

Środek odwoławczy został oparty na następujących zarzutach:

a/ błędu w ustaleniach faktycznych polegającym na przyjęciu , że Bank wierzyciel nie objął wnioskiem egzekucyjnym nieruchomości składającej się z działki nr (...) wobec czego błędem komornika i nadzorującego jego czynności Sądu Rejonowego w Limanowej było dopuszczenie do prowadzenia postępowania wykonawczego wobec składnika majątkowego dłużnika , którego wniosek wszczynający je nie dotyczył.

Zarzut ten , w ocenie tego apelującego jest usprawiedliwiony także wobec nietrafnego ustalenia faktycznego Sadu , iż błąd ten został dostrzeżony dopiero po wydaniu orzeczeń o udzieleniu przyrzeczenia i przysadzenia własności nieruchomości na rzecz pozwanego Banku i starano się go naprawić w drodze sprostowania tych postanowień.

b/ zarzucie przedawnienia roszczenia powoda wobec Skarbu Państwa , który po raz pierwszy sformułowany na etapie postępowania apelacyjnego, opierał się na założeniu prawnym , iż podstawą normatywną odpowiedzialności apelującego wobec A. M. jest obowiązująca w czasie trwania postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 36/ 00 norma art. 769 kpc , w tym §3 tego przepisu określający dwuletni termin przedawnienia tego rodzaju roszczeń , liczonego od dnia dowiedzenia się przez poszkodowanego o czynności wyrządzającej szkodę.

c/ naruszenia prawa materialnego a to art. 417 kc w brzmieniu sprzed dnia 1 września 2004r ale w rozumieniu tej normy ukształtowanym przez orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2004r , sygn.. SK 18/00 poprzez nieprawidłowe jej zastosowanie i przyjęcie odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa mimo braku wykazania w sporze uszczerbku oraz związku przyczynowego pomiędzy uchybieniami komornika a szkodą jak i bezprawności działania po stronie apelującego pozwanego.

Postawiony zarzut miał być , zdaniem autorki apelacji, uzasadniony także dlatego, iż Sąd Okręgowy niezasadnie , stosując art. 441 § 1 kc, przyjął , w okolicznościach faktycznych ustalonych w sprawie solidarną odpowiedzialność Skarbu Państwa i komornika.

Apelacja została oparta na także na zarzutach naruszenia prawa procesowego w sposób mający wpływ na wynik sprawy , a to :

- art. 328 §2 kpc w następstwie nie wyjaśnienia w motywach zaskarżonego orzeczenia w sposób jednoznaczny podstawy normatywnej odpowiedzialności odszkodowawczej strony apelującej ,

- art. 233 §1 kpc jako konsekwencji braku wszechstronności w rozważeniu treści zgromadzonych w sprawie dowodów i konsekwencji tej nieprawidłowości wyrażenia niezasadnej oceny , iż Sąd nie sprawował właściwego nadzoru nad komornikiem w ramach postępowania w sprawie Km 36/00.

W motywach apelacji Skarb Państwa Prezes Sądu Okręgowego w Nowym Sączu w istocie powtórzył argumentację , która posługiwał się w toku postępowania rozpoznawczego przed Sądem I instancji , a jej wzbogacenie wiąże się przede wszystkim z postawionym zarzutem przedawnienia roszczenia powoda.

Zatem jedynie wskazując na najistotniejsze tezy tego stanowiska powiedzieć należy , że w ocenie Skarbu Państwa nawet przyjęcie , że pierwotnie wniosek egzekucyjny Banku nie obejmował nieruchomości dłużnika , stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) - Kw Nr (...), to prawidłowa analiza zgromadzonych w sprawie dowodów , a w szczególności dokumentów postępowania egzekucyjnego Km 36/00, winna prowadzić do wniosku , że o tę nieruchomość , w formie przyjmowanej w postępowaniach wykonawczych , żądanie egzekucyjne wierzyciela zostało rozszerzone.

Wobec tego nie można zasadnie przypisać Sądowi sprawującemu bezpośredni nadzór nad czynnościami komornika czy też temu , który wydawał orzeczenia o udzieleniu przyrzeczenia i następnie o przysadzeniu własności oraz postanowienie o sprostowaniu ich sentencji uchybień , które mogłyby rodzić odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa wobec A. M. (1).

Zdaniem Skarbu Państwa - wbrew stanowisku Sądu I instancji ewentualną podstawą tej odpowiedzialności była w dacie prowadzenia postępowania obowiązująca norma art. 769 kpc, co zważywszy na to kiedy powód dowiedział się o czynności powodującej uszczerbek w porównaniu z datą wytoczenia powództwa odszkodowawczego wobec Skarbu Państwa, uzasadnia trafność zarzutu jego przedawnienia wobec wystąpienia z tym roszczeniem po upływie dwuletniego terminu o jakim stanowił §3 tej normy, przy czym konsekwencje w postaci przedawnienia nastąpiły jeszcze w czasie kiedy przepis ten stanowił część porządku prawnego. Akcentował przy tym także apelant ówczesne zachowanie powoda, które podejmowane w ramach postępowania wykonawczego w sprawie KM 36/00 potwierdzało, iż zdawał sobie sprawę ze sposobu oszacowania objętych egzekucją nieruchomości, remonstrując brak zgody na określoną w tym szacunku ich wartość.

Zdaniem apelującego Skarbu Państwa wyrażona przez Sąd I instancji ocena o wyrządzeniu poprzez zaniżoną wycenę nieruchomości powoda szkody w jego majątku nie jest zasadna dlatego, że w istocie uszczerbek taki po stronie A. M. (1) nie powstał, a w każdym razie nie wykazał on [podobnie jak i pozostałych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej] jej zaistnienia. Oto bowiem nawet określenie ich wartości, w sposób jak to uczynił w postępowaniu egzekucyjnym J. S. (2), nie stanowił zachęty dla potencjalnych oferentów do ich nabycia. Zdaniem Skarbu Państwa nie można wniosku o w powstaniu tak identyfikowanej szkody opiera na opinii, która jako punkt wyjścia przyjmuje ceny rynkowe nieruchomości podobnych, nie uwzględniającej tego, że nabycie miało nastąpić w ramach postępowania egzekucyjnego, mającego przecież swoją specyfikę, jako ciągu czynności o takim charakterze, których z regułami panującymi na wolnym rynku sprzedaży nieruchomości nie sposób porównywać.

Rozdzielenie kompetencji pomiędzy Sąd i komornika w ramach tego postępowania wyklucza możliwość przypisania solidarnej odpowiedzialności za wyrządzoną A. M. szkodę.

Apelujący zarzucał także, że Sąd Okręgowy nie określił w uzasadnieniu podjętego przez siebie rozstrzygnięcia w sposób wyraźny, mimo takiego obowiązku, podstawy normatywnej odpowiedzialności Skarbu Państwa. W sytuacji gdyby tej podstawy poszukiwać w przepisie art. 417 §1 kc, w doniosłym dla rozstrzygnięcia brzmieniu to uwzględnieniu powództwa w oparciu o nią sprzeciwia się brak bezprawności jego działania.

Odpowiadając na apelację (...) Bank (...) SA domagał się jej oddalenia jako pozbawionej usprawiedliwionych podstaw i wnosząc o obciążenie powoda kosztami postępowania apelacyjnego.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny rozważył :

Żaden ze środków odwoławczych nie jest uzasadniony i obydwa podlegają oddaleniu.

I. Apelacja A. M. (1)

Wśród zarzutów jakie powód stawia zaskarżonemu rozstrzygnięciu *prima facie* nie ma zarzutów prawno materialnych tym nie mniej sposób argumentacji jakiej użył by uzasadnić zarzut sprzeczność ustaleń faktycznych z treścią materiału dowodowego mającego polegać na przyjęciu, że pozwany Bank nie skorzystał w sposób świadomy z poniesionej przez apelującego szkody nie uznac za motywację, która wpiera taki właśnie zarzut, sprowadzający się do podważania sposobu wykładni normy art. 422 kc przez Sąd Okręgowy, która doprowadziła do jej nietrafnego nie zastosowania i nie przypisania mu odpowiedzialności odszkodowawczej.

Rozważając trafność tego zarzutu w pierwszej kolejności należy wskazać, że ewentualna odpowiedzialność Banku jako podmiotu, który miał świadomie skorzystać ze szkody wyrządzonej powodowi na podstawie art. 422 kc jest odpowiedzialnością na zasadzie winy.

Użycie w tym przepisie określenia wskazującego, iż ma to być świadome skorzystanie z tego uszczerbku każe uznać, iż odpowiedzialność ta uzależniona jest od winy umyślnej przejawiającej się w tym, że potencjalnie odpowiedzialny wie, że korzysta ze szkody wyrządzonej poszkodowanemu, a nadto swoim zamiarem obejmuje chęć odniesienia z niej własnej korzyści.

/ por. bliżej w tej kwestii zbieżne z wyrażoną oceną stanowiska A. Ohanowicza w glosie do orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 1964r , sygn.. I CR 30/63 , publ. OSP z 1966 r Nr 4 poz. 90 , M. Pazdana w : Odpowiedzialność cywilna za świadome skorzystanie ze szkody wyrządzonej przez osobę trzecią , publ. Nowe Prawo z 1968 nr 4 s. 538 i n. , a także orzeczenie Sadu Najwyższego z dnia 15 lutego 1980r , sygn.. IV PR 371/79 , publ. OSP z 1981 Nr 4 poz.68 /

A. M. (1) w toku postępowania rozpoznawczego przed Sądem I instancji nie zdołał wykazać , że tego rodzaju winę umyślną można osobom wchodzącym w skład organów banku wierzyciela przypisać . Nie udowodnił w szczególności , że osoby te wiedziały , że wycena wartości nieruchomości dokonana przez J. S. (2) w ramach postępowania egzekucyjnego była wadliwa , prowadząc do zaniżenia ich rzeczywistej ówczesnie wartości. Należy przy tym podzielić zapatrywanie prawne Sądu I instancji o tym ,że niewątpliwie w następstwie nie dostrzeżonych w porę błędów opracowania Bank odniósł korzyść majątkową ale nie oznacza to jednak , że można mu przypisać świadome skorzystanie z uszczerbku jakiego w konsekwencji tej nieprawidłowości doznał majątek dłużnika.

W ramach postępowania KM 36/ 00 miał on status strony mógł zatem , w sposób usprawiedliwiony , zaufaniem do legalności działania organu egzekucyjnego i nadzorującego te działania Sądu przyjmować , że sporządzona wycena nieruchomości jest rzetelnie , odzwierciedlając rzeczywistą wartość tych składników majątkowych. To ,że później , wobec nieskuteczności obu terminów licytacyjnej ich sprzedaży , skorzystał z uprawnienia wierzyciela do przejęcia nieruchomości wynikającego z art. 984 §1 kpc , za sumę limitowaną przez normę procesową tym bardziej nie może stanowić uzasadnienia dla oceny , iż spełnione zostały przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej Banku wskazane w omawianej normie.

W okolicznościach ustalonych w sprawie nie mogą także być potwierdzeniem zaistnienia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Banku te twierdzenia powoda , które wiążą tę odpowiedzialność w wcześniejszymi wycenami składników majątkowych należących do A. M. i jego żony , które pozwany wykonywał na potrzeby oceny ryzyka związanego z udzielonym im kredytem w latach dziewięćdziesiątych dwudziestego wieku. Wskazując , iż były to wyceny określające wartość tych składników na datę ich sporządzania , datę niejednokrotnie znacznie odległą od czasu sporządzania wyceny przez J. S. [por. wskazane w motywach apelacji wyceny z lat 1992 i 1993] powiedzieć dodatkowo należy , że z uwagi na ich cel , różny od tego , którego realizacji miało służyć opracowanie z postępowania egzekucyjnego nie da się wprost odnieść ich wyników do treści wyceny zleconej przez komornika.

Co więcej przeciwko tezie zawartej w omawianym zarzucie o świadomym skorzystaniu przez Bank z wyrządzonej powodowi szkody , przemawia także i to , że Bank - wierzyciel- nie mógł nawet na etapie wyceny nieruchomości przez biegłego w sposób usprawiedliwiony zakładać , że ostatecznie przejmie nieruchomości dłużnika , które było konsekwencją tego , iż nie znaleźli się chętni by nabyć prawo do niech na dwóch wyznaczonych licytacjach. Takiego ich wyniku wierzyciel nie mógł przecież przewidzieć.

Pozostałe zarzuty apelacyjne powoda zmierzają do podważenia dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny opinii biegłej A. W. , nadającej temu dowodowi pełną wartość dowodową , a w konsekwencji do zakwestionowania określenia wartości nieruchomości stanowiących uprzednio własność powoda. Wszystkie te argumenty , którymi posłużył się apelujący , by zarzuty te uzasadnić , stanowią w istocie polemikę z tą oceną zgodnie z którą zarówno opinia zasadnicza jak i jej uzupełnienia złożone w reakcji na zarzuty przede wszystkim powoda / k. 1035-1062 , k. 1108-1119 oraz 1171-1179 akt/ , mogą być podstawą poczynienia ustaleń istotnych dla rozstrzygnięcia jako kompletne , odpowiadające regułom sporządzania opracowań eksperckich z danej dziedziny wiedzy , a przy tym odpowiadające zakresowi zadania jakie postawił przed biegłą Sąd.

Taka ocena opracowań biegłej A. W. nie wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów wyznaczonych przez normę art. 233 §1 kpc w zw z art. 178 §1 kpc i wnioski z nich wynikające dla oceny wartości nieruchomości powoda muszą zostać zaakceptowane także przez Sad II instancji.

Stanowisko to ma swoje umocowanie i potwierdzenie w treści dowodów , o które Sąd Apelacyjny wobec zarzutów powoda , uzupełnił postępowanie w postaci : informacji Burmistrza M. z dnia 20 maja 2013r i 2 lipca 2013r / k. 1394-1396 oraz 1423 akt / z których wynika , iż nadal aktualne są dane o przeznaczeniu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta nieruchomości stanowiących własność powoda , na dzień sporządzania ich wyceny przez biegłego J. S. (2) w tym tych , które tworzą nieruchomość objętą KW Nr (...)[(...), (...), (...) i (...)]

Takie ich przeznaczenie przyjmowała także biegła A. W. dokonując określenia ich wartości w ramach postępowania rozpoznawczego przed Sądem I instancji. Treść tych informacji ponadto zaprzecza trafności zarzutu sprzeczności istotnych ustaleń faktycznych z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego jak i niewyjaśnienia wszystkich doniosłych dla rozstrzygnięcia faktów.

Wynika z nich bowiem także , że wskazane wyżej przeznaczenie wynikało z postanowień miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta zatwierdzonego uchwałą Rady N. Miasta i Gminy M. Nr 64/XIV/ 86, a postanowienia te , wbrew stanowisku powoda, nie uległy zmianie w zakresie przeznaczenia nieruchomości objętej KW Nr 20 414 na podstawie uchwały Rady Miasta z 17 września 1992r nr XI /68/92 . Uchwała ta bowiem , miała jedynie charakter wstępny , zawierając zezwolenie na wszczęcie procedury umożliwiającej punktową zmianę postanowień planu w zakresie przeznaczenia poszczególnych nieruchomości. Procedura ta mogła być kontynuowana z inicjatywy zainteresowanych zmianą. Powód nie wykazał , że takie kroki przed majem 2001r podejmował wobec czego brak jest podstaw do uznania , iż przeznaczenie jego nieruchomości przyjęte przez biegłą A. W. jako podstawa określenia ich wartości było założeniem nieprawidłowym , podważającym skutecznie zaaprobowaną przez Sąd I instancji , określoną przez ekspertkę ich wartość wedle ich stanu i poziomu cen na datę wyceny dokonywanej w ramach postępowania Km 36/00.

Tym samym nie można podzielić stanowiska powoda prezentowanego w ramach omawianego zarzutu , iż podstawą określenia wartości tych składników winna być opinia B. . B. złożona w postępowaniu karnym prowadzonym przeciwko J. S. przez Sąd Rejonowy w Brzesku, już chociażby z tego powodu , że założenie tego opracowania , składanego na potrzeby zupełnie innego postępowania co do przeznaczenia nieruchomości powoda, objętych Kw Nr (...), było odmienne, przyjmujące , iż uchwała z 1992r zmieniła je w porównaniu z tym jak określała je uchwała z roku 1986.

Nietrafność zarzutów powoda odnoszących się do sposobu dokonania ustaleń faktycznych , ich kompletności oraz zgodności z treścią zebranego w sprawie materiału procesowego powoduje , że ustalenia , przy uwzględnieniu ich uzupełnienia wynikającego z treści wskazanych wyżej informacji Burmistrza M. , Sąd Apelacyjny aprobuje i przyjmuje za własne.

Nie ma racji powód także gdy zarzuca naruszenie przez Sąd I instancji normy art. 11 ust. 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 13 czerwca 1967 r [DzU Nr 24 poz. 110 z późn. zm.], którego realizacji upatrywał w jej nie zastosowaniu wobec niego , mimo istnienia ku temu wystarczających powodów tak w sferze jego sytuacji osobistej [zdrowotnej] , dochodowej oraz wynikających z charakteru samej sprawy.

Ocena Sądu Okręgowego , który nie znalazł podstaw do objęcia A. M. (1) dobrodziejstwem wynikającym z tego przepisu w zakresie obowiązku pokrycia przezeń części kosztów sądowych jest, wbrew stanowisku apelującego , trafna.

Przedstawiając argumenty mające stanowić uzasadnienie dla zastosowania tej szczególnej , a zatem nie poddającej się rozszerzającej wykładni normy , powód nie wziął pod rozwagę , że wielokrotnie zmieniał swoje żądania tak pod względem rodzajowym jak ich wymiaru ilościowego , z ich części następnie rezygnując. Przy tym, mimo , że jego sytuacja osobista i finansowa była w dacie przyznawania zwolnienia przez Sąd I instancji była zbliżona do obecnej , A. M. uzyskał wówczas jedynie częściowe zwolnienia od kosztów sądowych winien sobie zdawać zatem sprawę , że takie akty dyspozycji procesem wiązać się mogą z konsekwencjami finansowymi , które także i jego będą dotyczyły.

Z podanych przyczyn , wobec uznania , iż żaden z zarzutów apelacyjnych nie jest uzasadniony , opartą na nich apelację powoda Sąd Apelacyjny oddalił na podstawie art. 385 kpc.[pkt 1 sentencji wyroku]

II Apelacja Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego w Nowym Sączu.

Środek odwoławczy Skarbu Państwa nie jest uzasadniony i także podlega oddaleniu albowiem żaden z zarzutów postawionych orzeczeniu Sądu I instancji nie jest zarzutem usprawiedliwionym.

Rozpoczynając ich ocenę od zarzutów procesowych wskazać trzeba , że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego , ukształtowanym na tle wykładni normy art. 328 §2 kpc skuteczne posłużenie się nim przez stronę może mieć miejsce jedynie wówczas gdy wewnętrzna konstrukcja pisemnych motywów kwestionowanego apelacją rozstrzygnięcia jest tak wadliwa , że uniemożliwia dokonanie kontroli instancyjnej tak uzasadnionego orzeczenia przez Sąd II instancji. Inaczej rzecz ujmując zarzut ten jest trafny tylko wówczas gdy wady uzasadnienia są tej rangi , iż nie sposób stwierdzić czy prawo materialne i procesowe zostały przez Sąd instancji niższej prawidłowo zastosowane.

/ por. w tej kwestii powołane jedynie dla przykładu judykaty Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001r , sygn.. I CKN 185/01 oraz z dnia 18 marca 2003r , sygn.. IV CKN 1862/00 , obydwa powołane za zbiorem Lex nr 52726 i nr 109420/

Uzasadnienie orzeczenia z 3 lipca 2012r tego rodzaju zasadniczych wad nie zawiera co czyni ów zarzut nietrafnym. Już tylko na marginesie, dla kompletności oceny, wskazać trzeba , że motywy wyroku zawierają w zakresie podstawy normatywnej w oparciu o którą przypisana została Skarbowi Państwa odpowiedzialność odszkodowawcza za uszczerbek doznany przez powoda jednoznaczne określenie, iż podstawą tą jest przepis art. 417 § 1 kc w brzmieniu istotnym dla rozstrzygnięcia, przy uwzględnieniu jego wykładni dokonanej w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2001 r w sprawie o sygnaturze SK 18/ 2000 , publ. OTK z 2001r nr 8 poz. 256 , w zw z art. 77 ust. 1 Konstytucji. [o kwalifikacji tej bliższe uwagi będą poczynione w dalszej części uzasadnienia]

Chybiony jest także zarzut naruszenia art. 233 §1 kpc , którego realizacji pozwany Skarb Państwa upatruje w braku wszechstronności analizy zgromadzonego w sprawie materiału procesowego , czego skutkiem miało być przyjęcie iż postępowanie egzekucyjne w sprawie KM 36/00 pozbawione było właściwego nadzoru ze strony Sądu , w szczególności Sądu Rejonowego w Limanowej , przy którym działał organ egzekucyjny w osobie komornika - pozwanego- J. S. (1).

Ponownie odwołując się do stanowiska Sądu Najwyższego zgodnie z którym skuteczne postawienie zarzutu naruszenia normy art. 233 §1 kpc wymaga od strony posługującej się tym zarzutem wykazania , iż dokonując oceny dowodów Sąd wykroczył poza ramy oceny swobodnej wskazane w tym przepisie. Konieczne przy tym jest by strona odnosząc się do zindywidualizowanych dowodów przeprowadzonych w sprawie , wskazała na czym konkretnie polega naruszenie wskazanych tam kryteriów tego rodzaju oceny. Innymi słowy dlaczego oceny dokonanej przez Sąd w odniesieniu do konkretnych dowodów nie da się pogodzić z zasadami doświadczenia życiowego czy regułami logicznego rozumowania albo też z jakich przyczyn jest ona wadliwa , w świetle całokształtu zgromadzonego materiału.

Nie jest przy tym wystarczające dla uznania tego zarzutu za trafny by strona przedstawiła własną wersję faktów , odmienną od przyjętej przez Sąd , w jej ocenie odpowiadającą rzeczywistości stanowi rzeczy. Zarzut ten nie może zostać przy tym podzielony nawet wówczas , gdy fakty wskazane przez autora apelacji są , na podstawie przeprowadzonych dowodów , równie możliwe do ustalenia , jak te , odmienne , które Sąd uczynił podstawą podjętego przez siebie rozstrzygnięcia. Swobodna ocena dowodów jest bowiem jednym z podstawowych atrybutów jurysdykcyjnej kompetencji Sądu i jedynie istotne przekroczenie granic tej oceny daje podstawę do zakwestionowania poczynionych na jej podstawie ustaleń.

/ por . bliżej w tej kwestii powołane także jedynie dla przykładu orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001r , sygn.. IV CKN 970/00 i z dnia 6 lipca 2005r , sygn.. III CK 3/05 , obydwa powołane za zbiorem Lex nr 52753 i nr 180925/

Biorąc pod uwagę zaprezentowany pogląd stwierdzić należy, iż to, w jaki sposób pozwany uzasadnia realizację omawianego zarzutu nie uzasadnia uznania, iż jest on trafny. Oto bowiem przeciwstawia on faktom ustalonym przez Sąd własną wersję zdarzeń, które mają potwierdzać, że nadzór nad czynnościami podejmowanymi przez komornika w postępowaniu egzekucyjnym Km 36 / 00 był prawidłowy.

Podzielając ustalenia jakie w tym zakresie poczynił Sąd I instancji i aprobując opartą na nich ocenę prawną, dodatkowo należy wskazać, że:

w ramach każdego postępowania egzekucyjnego Sąd jest wyposażony w narzędzia procesowe pozwalające na dokonywanie korekt czynności podejmowanych przez komornika dla których kryterium jest zgodność tych czynności z prawem. Narzędzia to opisują normy art. 767 kpc dotycząca skargi na czynność komornika i w szczególności art. 759 §2 kpc, która pozwala na dokonywanie weryfikacji tych czynności z urzędu bez inicjatywy strony.

W przypadku egzekucji z nieruchomości procesowe możliwości korygowania tych czynności o ile są one niezgodne z prawem jeszcze szersze by wspomnieć tylko o tym, iż licytacyjna sprzedaż odbywa się w obecności i pod nadzorem Sędziego, który wyposażony w kompetencje Sądu egzekucyjnego, ponadto rozstrzyga natychmiast skargi na czynności komornika złożone ustnie przez strony w toku czynności licytacyjnych/ argument z art. 972 i 986 kpc. /

Analizując sposób prowadzenia postępowania w sprawie Km 36/00 należy wbrew omawianemu zarzutowi pozwanego, podzielić stanowisko Sądu Okręgowego, iż nadzór ten nie był należycie sprawowany, a przy tym właściwe jego wykonywanie mogło doprowadzić do sytuacji w której uszczerbek majątkowy po stronie A. M. (1) w ogóle mógłby nie powstać.

We wniosku inicjującym postępowanie egzekucyjne Bank (...) SA wskazał w sposób wyraźny, iż domaga się jego prowadzenia z nieruchomości objętych księgami wieczystymi Kw Nr (...) i Kw Nr (...), położonych w M. stanowiących własność A. M. (1) albo też jego i żony U. M. [K.], która także była wymieniona w realizowanym tytule wykonawczym jako dłużnik. Żądaniem egzekucyjnym wierzyciel objął realności stanowiącej działkę nr (...) dla której była prowadzona odrębna księga wieczysta KW Nr (...) Działka ta, bezpośrednio sąsiadująca z działką (...), była także zajęta przez budynek mieszkalno - pensjonatowy. / k. 1-2 akt Km 36/00 – w załączeniu.

Dopiero zlecone przez komornika opracowanie szacunkowe biegłego J. S. (2) wraz załącznikami m. in w postaci wyrysu z mapy ewidencyjnej oraz wypisu z rejestru gruntów wykazało, że budynek ten zajmuje tę działkę, a stanowi ona także własność dłużników. / k. 103 – 123 akt/ Wycena objęła także i tę realność, przy czym powierzchnia użytkowa budynku posadowionego zarówno na działce (...) jak i na działce (...) została określona przez biegłego nieprawidłowo, wobec jej zaniżenia w porównaniu z powierzchnią rzeczywistą.

W protokole opisu i oszacowania nieruchomości objętych postępowaniem z dnia 29 maja 2001r nieruchomość składająca się z działki nr (...) została ujęta jako objęta postępowaniem wykonawczym, wbrew treści wniosku egzekucyjnego. / k. 100 akt Km 36/00/

Błąd ten został powtórzony w obwieszczeniu o pierwszej licytacji, wyznaczonej na dzień 3 sierpnia 2001r / k. 139 akt/, i nie został dostrzeżony przez Sędziego Sądu Rejonowego w Limanowej, z którego udziałem i pod którego nadzorem czynność ta została przeprowadzona. Wada ta miała charakter oczywisty, skoro dla jego wychwycenia wystarczyło dokonać analizy wniosku egzekucyjnego oraz treści szacunku biegłego i dokumentów stanowiących załączniki do niego. Wgląd w akta postępowania pozwoliłby także zauważyć, że wycena biegłego J. S. jest wadliwa, wynikając już chociażby z objęcia nią także działki (...).

Nie można podzielić stanowiska apelującego, że wnioskiem z dnia 20 sierpnia 2001 r wierzyciel rozszerzył wniosek egzekucyjny na nieruchomość składającą się z działki nr (...), objętej KW Nr (...). Przeciwno takiej ocenie przemawia nie tylko treść jego uzasadnienia, którego istotą jest żądanie przeprowadzenia drugiej licytacji nie natomiast rozszerzenie wniosku o nowy składnik majątkowy dłużników Nie można przy tym tracić z pola widzenia tego, że wymieniając w nim działkę tę działkę autor wniosku nie określa numeru księgi wieczystej, która jest dla niej

proszona [Nr (...)] a nadto odwołuje się w nim do normy art. 983 kpc określającej warunki w jakich wierzyciel może żądać wyznaczenia drugiego terminu licytacji. Stąd też użyte w jego tytule określenie jako wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego / por k. 164 akt Km 36/00/ nie może mieć decydującego znaczenia istotnego znaczenia z rozważnego, które stara się mu nadać apelujący, upatrując w nim, podstawy rozszerzenia zakresu egzekucji.

W ramach przeprowadzenia czynności drugiej licytacji nadzorujący tę czynność Sędzia ponownie nie dostrzega opisaną wyżej, zasadniczej wadliwości postępowania / k. 191-192 akt Km 36/00/

Już tylko na marginesie wskazać trzeba, że nawet gdyby - jak chce tego apelujący potraktować ów wniosek jako zmierzający do rozszerzenia postępowania o ten składnik majątkowy rzeczą Sędziego jako organu nadzorującego było wychwycenie wskazanych wyżej nieprawidłowości w jego treści.

Z tych przyczyn, nie dzieląc omawianego zarzutu, Sąd II instancji podziela zapatrywanie Sądu I instancji co do tego, że opisana wada postępowania została skonstatowana przez Sąd Rejonowy dopiero po wydaniu orzeczeń o udzieleniu przybicia i przysadzającego własność przejętych przez Bank nieruchomości, co doprowadziło do wydania orzeczenia o ich sprostowaniu.

Ustalony w sprawie, wbrew zarzutom apelującego Skarbu Państwa, brak właściwego nadzoru nad sposobem prowadzenia postępowania egzekucyjnego przez komornika w sprawie Km 36/00, pozostając w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą jakiej doznał powód, niewadliwie zidentyfikowaną przez Sąd I instancji, przenosi dalsze rozważania na płaszczyznę oceny podstawy prawnej odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa.

Nietrafnie podnosząc zarzuty prawno - materialne oraz zarzut przedawnienia roszczenia Skarb Państwa wskazuje, jako tę podstawę, normę art. 769 kpc.

Przepis ten obowiązywał w czasie kiedy powód doznał uszczerbku albowiem został wyeliminowany z porządku prawnego na mocy wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 stycznia 2004r w sprawie o sygnaturze SK 26 /2003, publ. OTK ZU z 2004r nr 1 A poz.3, jako niezgodny z art. 77 ust. 1 Ustawy Zasadniczej.

W wyroku tym Trybunał nie określił terminu w jakim uznana za niekonstytucyjną norma nie może być stosowana i wobec tego należy przyjąć, iż skutek taki rozciąga się na okres rozpoczynający się od daty wejścia w życie Konstytucji, mając zastosowanie do zdarzeń wywołujących szkodę przed tą datą.[17 października 1997r] Ma to tę konsekwencję, że Sąd Okręgowy rozstrzygając o roszczeniu A. M. (1) nie mógł zastosować go jako już nie obowiązującego.

/ por. bliżej w tej materii uwagi D. Zawistowskiego w : Kodeks Postępowania Cywilnego - Komentarz t IV s. 163-164 Wydawnictwo Wolters Kluwer business 2011, a także orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 1999r, sygn.. I CKN 204/98, publ. OSNC z 2000 nr 5 poz. 94, z dnia 26 września 2000r, sygn.. IIICKN 1089/2000, publ. OSNC z 2001 nr 3 poz. 37 jak również z dnia 23 czerwca 2005r, sygn.. IIICZP 35/ 2005, publ. OSNC z 2006 nr nr 5 poz. 81 /

Zatem nietrafny jest także zarzut przedawnienia roszczenia, który apelujący Skarb Państwa sformułował, stojąc na stanowisku zgodnie z którym norma ta ma w sprawie zastosowanie.

W ocenie Sądu II instancji poprawne jest zapatrywanie prawne Sądu Okręgowego, iż podstawą normatywną odpowiedzialności Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego w Nowym Sączu w rozstrzyganej sprawie jest przepis art. 417 §1 kc w brzmieniu obowiązującym przed zmianą dokonaną z dniem 1 września 2004r na podstawie Ustawy o zmianie ustawy kodeks cywilny i niektórych innych ustaw z dnia 17 czerwca 2004r [DzU Nr 162 poz. 1692], w takim jego rozumieniu, który określił Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 4 grudnia 2001r, sygn.. SK 18/2000, publ OTK ZU z 2001 nr 8 poz. 256, DzU z 2001r Nr 145 poz. 1638.

Zgodnie z dokonaną wówczas wykładnią tego przepisu odpowiedzialność Skarbu Państwa jako władzy publicznej wobec odszkodowanego ma miejsce w przypadku każdego obiektywnie bezprawnego zachowania prowadzącego do szkody po jego stronie, niezależnie od winy.

Zatem dla przypisania tej odpowiedzialności koniecznym jest aby poszkodowany wykazał sam uszczerbek , związek przyczynowy pomiędzy działaniem / zaniechaniem / Skarbu Państwa , a szkoda oraz iż nosi ono po stronie jego funkcjonariuszy cechy obiektywnej bezprawności.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego trafnym jest stanowisko Sądu niższej instancji , że fakty ustalone w sprawie są wystarczające dla potwierdzenia wszystkich wskazanych wyżej warunków normatywnych tej odpowiedzialności po stronie apelującego.

Oto bowiem pomiędzy szkodą doznaną przez A. M. (1) w postaci uraty składników majątkowych jako wyniku postępowania egzekucyjnego za kwotę niższą niż ta , która winna odpowiadać rzeczywistej , prawidłowo ustalonej ich wartości , a sposobem sprawowania nadzoru nad czynnościami egzekucyjnymi podejmowanymi przez komornika w sprawie Km 36/00 , opisanymi wyżej , istnieje adekwatny związek przyczynowy. Gdyby nadzór ten był sprawowany właściwie uszczerbek po stronie powoda nie miałby miejsca . Zaniechania w nadzorze biedace przejawem niewłaściwego wykonywania atrybutów władzy publicznej było przy tym obiektywnie bezprawne.

Nie zasadnie także Skarb Państwa w ramach postawionych zarzutów prawno materialnych neguje ocenę Sądu I instancji , iż odpowiedzialność apelującego i komornika za uszczerbek jakiego doznał A. M. (1) jest solidarna w oparciu o przepis art. 441 §1 kc

Po uchyleniu , jako konsekwencji orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego normy art. 769 kpc podstawą odpowiedzialności odszkodowawczej komornika stała się norma art. 23 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji w brzmieniu istotnym dla rozstrzygnięcia. Odpowiedzialność ta ma charakter odpowiedzialności deliktowej , przy czym w miejsce przesłanki winy , z racji tego , że komornik przy wykonywaniu czynności egzekucyjnych ma status organu władzy publicznej , jego odpowiedzialność odszkodowawcza warunkowana jest obiektywną bezprawnością jego działania /zaniechania / z którego szkoda wyniknęła.

/ por. bliżej w tej kwestii pogląd Sądu Najwyższego zawarty w uchwale z dnia 13 kwietnia 2004r , sygn.. III CZP 54/04 /

Zatem odpowiedzialność obu tych podmiotów; Skarbu Państwa i komornika za szkody wywołane w toku egzekucji prowadzonej przed dniem 1 września 2004r , mająca taki sam, deliktowy charakter jest odpowiedzialnością solidarną po myśli art. 441 §1 kc

/por. bliżej motywy wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2008, sygn.. IIICSK 376/07, powołanego za zbiorem Lex nr 385587/

Z podanych wyżej przyczyn , w uznaniu apelacji Skarbu Państwa za niezasadną Sąd Apelacyjny orzekł o jej oddaleniu na podstawie art. 385 kpc. [pkt. 1 sentencji wyroku]

Konsekwencją oddalenia apelacji A. M. (1) było obciążenie go kosztami postępowania apelacyjnego na rzecz pozwanego Banku (...) SA , o którym Sąd II instancji orzekł na podstawie art. 98 §1 kpc w zw z art. 108 §1 i 391 §1 kpc , stosując wynikającą z niej regułę odpowiedzialności za wynik sprawy.[pkt 2 sentencji wyroku]

Oddalenie środka odwoławczego powoda spowodowało także , że Sąd przyznał ze środków budżetowych Skarbu Państwa [Sądu Okręgowego w Tarnowie] wynagrodzenie za pomoc prawną z urzędu , na rzecz jego pełnomocnika .

Kwota należna z tego tytułu została ustalona, biorąc pod uwagę wartość przedmiotu zaskarżenia , na podstawie § 6 pkt 6 i 13 ust. 1 pkt 2 w zw z §2 ust 3 Rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności adwokacie [...] z dnia 28 września 2002 r [jedn. tekst Dzu z 2013r Nr 461 [pkt 3sentencji wyroku]]